

Υπόθεση C-530/23 [Barało]ⁱ

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

17 Αυγούστου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Sąd Rejonowy w Włocławku (Πολωνία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

17 Αυγούστου 2023

Ποινική διαδικασία κατά:

K.P.

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Ποινική δίκη κατά προσώπου το οποίο λαμβάνει ψυχιατρική αγωγή, το οποίο κατηγορείται ως ύποπτος για κατοχή ναρκωτικών ουσιών και οδήγηση υπό την επήρεια τέτοιων ουσιών.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Ερμηνεία του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των δικονομικών εγγυήσεων που παρέχονται σε ευάλωτο πρόσωπο ή πρόσωπο που βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση σε σχέση με την πρόσβαση σε δικηγόρο – Συμβατότητα των διατάξεων του εθνικού δικαίου με το δίκαιο της Ένωσης – Εξουσία ή υποχρέωση μη εφαρμογής διατάξεων του εθνικού δικαίου αντίθετων προς οδηγίες – Δυνατότητα άμεσης εφαρμογής της οδηγίας – Εξουσία ή υποχρέωση μη συνεκτίμησης, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, αποδεικτικών στοιχείων αποκτηθέντων κατά παράβαση διατάξεων οδηγιών – Υποχρεώσεις της εισαγγελικής αρχής όσον αφορά την αποτελεσματική δικαστική προστασία – Συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης των διατάξεων που παρέχουν στον Υπουργό Δικαιοσύνης την εξουσία να δίνει δεσμευτικές εντολές στους εισαγγελείς – Άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 18, 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχεία α΄ και γ΄, και του άρθρου 3, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, της οδηγίας (ΕΕ) 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας, ερμηνευόμενα κατά την έννοια των σημείων 6, 7, 11 και 13 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, την έννοια ότι εισάγουν άμεσα αποτελεσματικό και δεσμευτικό κανόνα που καθιστά απαράδεκτη τη διενέργεια πράξεως ανακρίσεως ευάλωτου προσώπου ή προσώπου που βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση χωρίς τη συμμετοχή συνηγόρου υπεράσπισης, σε περίπτωση που συντρέχουν αντικειμενικοί πραγματικοί λόγοι για τη χορήγηση δικαστικής αρωγής, όταν, ταυτόχρονα, η ανακριτική αρχή δεν χορηγεί αυτεπαγγέλτως δικαστική αρωγή (συμπεριλαμβανομένης της έκτακτης ή προσωρινής) αμελλητί και πριν λάβει χώρα εξέταση του ενδιαφερομένου [ευάλωτου προσώπου in concreto] από την αστυνομία, από άλλη αρχή επιβολής του νόμου ή από δικαστική αρχή ή πριν από τη διενέργεια συγκεκριμένων ανακριτικών πράξεων ή πράξεων συλλογής αποδεικτικών στοιχείων;

2. Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 18, 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ερμηνευόμενα κατά την έννοια των σημείων 6, 7, 11 και 13 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών μολονότι συντρέχουν πραγματικοί λόγοι για τη διενέργεια προσδιορισμού αμελλητί, την έννοια ότι η παράλειψη προσδιορισμού ενός δυνητικά ευάλωτου

προσώπου ή η μη θεώρηση του προσώπου αυτού ως ευάλωτου καθώς και η απουσία της δυνατότητας αμφισβήτησης της εκτίμησης περί της ενδεχόμενης ευάλωτης κατάστασής του και η μη χορήγηση στο εν λόγω πρόσωπο συνηγόρου αμελλητί δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση στην περίπτωση αξιόποινων πράξεων που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή, οι δε περιστάσεις του μη προσδιορισμού και της μη χορήγησης συνηγόρου πρέπει να αναφέρονται ρητά στην απόφαση, η οποία υπόκειται κατ' αρχήν σε αμφισβήτηση, προκειμένου να μπορεί να διενεργηθεί η ακροαματική διαδικασία χωρίς τη συμμετοχή συνηγόρου;

3. Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 18, 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ερμηνευόμενα κατά την έννοια των διατάξεων του τμήματος 3, σημείο 7, της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, την έννοια ότι η παράλειψη κράτους μέλους να εισαγάγει τεκμήριο ευάλωτης κατάστασης στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εμποδίζει τον ύποπτο να επωφεληθεί από τον εγγυητικό χαρακτήρα του άρθρου 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ερμηνευόμενο κατά την έννοια του σημείου 11 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, και, κατά συνέπεια, σε μια τέτοια περίπτωση οι δικαστικές αρχές υποχρεούνται να εφαρμόζουν άμεσα τις διατάξεις της οδηγίας;

4. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως σε ένα τουλάχιστον από τα ερωτήματα των σημείων 1, 2 και 3, έχουν οι διατάξεις των δύο οδηγιών που μνημονεύονται στα εν λόγω ερωτήματα την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία όπως:

α) το άρθρο 301, δεύτερη περίπτωση, του [πολωνικού] κώδικα ποινικής δικονομίας, σύμφωνα με το οποίο η εξέταση του υπόπτου πραγματοποιείται με τη συμμετοχή του διορισμένου συνηγόρου υπεράσπισης μόνον κατόπιν αιτήματος του υπόπτου, η δε μη εμφάνιση του συνηγόρου υπεράσπισης κατά την εξέταση του υπόπτου δεν παρακωλύει την εξέταση;

β) το άρθρο 79, παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, του [πολωνικού] κώδικα ποινικής δικονομίας, σύμφωνα με το οποίο, σε ποινική διαδικασία, ο κατηγορούμενος (ύποπτος) πρέπει να έχει συνήγορο υπεράσπισης, εάν υπάρχει εύλογη αμφιβολία ως προς το εάν η ικανότητά του να κατανοεί τη σημασία της πράξης ή να ελέγχει τη συμπεριφορά του είχε, κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξης, υποβαθμισθεί ή περιορισθεί σημαντικά, και εάν υπάρχει εύλογη αμφιβολία ως προς το εάν η κατάσταση της ψυχικής του υγείας του επιτρέπει να συμμετέχει στη διαδικασία ή να διεξάγει την υπεράσπισή του κατά τρόπο ανεξάρτητο και εύλογο;

5. Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας (ΕΕ) 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας, υπό το πρίσμα της αρχής της υπεροχής και του αμέσου αποτελέσματος των οδηγιών, την έννοια ότι υποχρεώνει τις ανακριτικές αρχές, τα δικαστήρια και κάθε κρατική αρχή να μην εφαρμόζουν διατάξεις του εθνικού δικαίου αντίθετες προς την οδηγία, όπως αυτές που απαριθμούνται στο ερώτημα 4, και, κατά συνέπεια, δεδομένης της εκπνοής της προθεσμίας μεταφοράς, να αντικαθιστούν τον εθνικό κανόνα με τους προαναφερθέντες κανόνες αμέσου αποτελέσματος της οδηγίας;

6. Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, την έννοια ότι ελλείψει αποφάσεως για τη χορήγηση ή σε περίπτωση μη χορήγησης, αυτεπαγγέλτως, δικαστικής αρωγής σε ευάλωτο πρόσωπο ή σε πρόσωπο που τεκμαίρεται ότι βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση, κατά την έννοια του τμήματος 3, σημείο 7, της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (2013/C 378/02), και εν συνεχεία, ενόψει της εκτέλεσης ανακριτικών μέτρων με τη συμμετοχή του εν λόγω προσώπου εκ μέρους αστυνομικής ή άλλης αρχής επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που δεν μπορούν να επαναληφθούν ενώπιον του Δικαστηρίου, υποχρεώνει το εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται ποινικής υπόθεσης, καθώς και κάθε άλλη κρατική αρχή που συμμετέχει στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης (συμπεριλαμβανομένης, ως εκ τούτου, της ανακριτικής αρχής) να μην εφαρμόζει διατάξεις του εθνικού δικαίου αντίθετες προς την οδηγία, όπως αυτές που απαριθμούνται στο ερώτημα 4, και, κατά συνέπεια, δεδομένης της εκπνοής της προθεσμίας μεταφοράς, να αντικαθιστούν τον εθνικό κανόνα με τους προαναφερθέντες κανόνες αμέσου αποτελέσματος της οδηγίας,

ακόμη και όταν, μετά την περάτωση της έρευνας (ή της ανακρίσεως) και τη διαβίβαση του κατηγορητηρίου στο δικαστήριο εκ μέρους της εισαγγελικής αρχής, το εν λόγω πρόσωπο διόρισε συνήγορο υπεράσπισης της επιλογής του;

7. Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ερμηνευόμενα κατά την έννοια των σημείων 6, 7, 11 και 13 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, την έννοια ότι **τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι σε ποινικές διαδικασίες που τεκμαίρεται ότι βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση ή είναι ευάλωτοι προσδιορίζονται ταχέως και αναγνωρίζονται ως τέτοιοι και ότι τους χορηγείται αυτεπαγγέλτως δικαστική αρωγή, περαιτέρω δε ότι η εν λόγω αρωγή είναι υποχρεωτική ακόμη και όταν η αρμόδια αρχή δεν έχει ζητήσει από ανεξάρτητο πραγματογνώμονα να εξετάσει τον βαθμό της ευάλωτης καταστάσεως, τις ανάγκες του ευάλωτου προσώπου και την καταλληλότητα των μέτρων που λαμβάνονται ή προβλέπονται κατά του ευάλωτου προσώπου, έως ότου ο ανεξάρτητος πραγματογνώμονας προβεί στην προσήκουσα αξιολόγηση;**

8. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα του σημείου 7, έχουν οι προαναφερθείσες διατάξεις της οδηγίας και της συστάσεως της Επιτροπής την έννοια ότι **αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση όπως το άρθρο 79, παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, του [πολωνικού] κώδικα ποινικής δικονομίας**, σύμφωνα με την οποία, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, ο κατηγορούμενος πρέπει να έχει συνήγορο υπεράσπισης **μόνο** εάν υπάρχει εύλογη αμφιβολία ως προς το αν η ικανότητά του να κατανοεί τη σημασία της πράξης ή να ελέγχει τη συμπεριφορά του είχε, κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξης, υποβαθμισθεί ή περιορισθεί σημαντικά, και εάν υπάρχει εύλογη αμφιβολία ως προς το εάν η κατάσταση της ψυχικής του υγείας του επιτρέπει να συμμετέχει στη διαδικασία ή να διεξάγει την υπεράσπισή του κατά τρόπο ανεξάρτητο και εύλογο;

9. Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, λαμβανομένου

υπόψη του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ερμηνευόμενα κατά την έννοια των σημείων 6, 7, 11 και 13 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, καθώς και υπό το πρίσμα της αρχής του τεκμηρίου ευάλωτης κατάστασης, την έννοια ότι **οι αρμόδιες αρχές (εισαγγελική αρχή, αστυνομία), το αργότερο πριν από την πρώτη ανάκριση του υπόπτου από την αστυνομία ή άλλη αρμόδια αρχή, πρέπει να προβαίνουν αμέσως σε δικονομικό προσδιορισμό και αναγνώριση της ευάλωτης καταστάσεως του υπόπτου στην ποινική διαδικασία και να εγγυώνται τη χορήγηση δικαστικής αρωγής ή έκτακτης (προσωρινής) αρωγής και να απέχουν από την εξέταση του υπόπτου έως ότου του χορηγηθεί αυτεπαγγέλτως δικαστική αρωγή ή έκτακτη (προσωρινή) συνδρομή.**

10. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα του σημείου 9, έχουν το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ερμηνευόμενα κατά την έννοια των σημείων 6, 7, 11 και 13 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, την έννοια ότι επιβάλλουν στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προσδιορίζουν, στο εθνικό τους δίκαιο, τους λόγους και τα κριτήρια για τις τυχόν παρεκκλίσεις από τον άμεσο προσδιορισμό και την αναγνώριση της ευάλωτης κατάστασης υπόπτου σε ποινική διαδικασία και να διασφαλίζουν τη χορήγηση δικαστικής αρωγής ή έκτακτης (προσωρινής) αρωγής στον εν λόγω ύποπτο, και οι όποιες παρεκκλίσεις, εάν υπάρχουν, θα πρέπει να είναι αναλογικές, χρονικά περιορισμένες και να μην θίγουν την αρχή της δίκαιης δίκης, και θα πρέπει να λαμβάνουν τη μορφή διαδικαστικής αποφάσεως που επιτρέπει προσωρινή παρέκκλιση, η οποία θα πρέπει, κατ' αρχήν, να παρέχει στον ενδιαφερόμενο το δικαίωμα να ζητήσει την επανεξέταση της αποφάσεως από δικαστήριο;

11. Έχει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο α', και το άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχεία α' και β', της οδηγίας (ΕΕ) 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 1, παράγραφος 2, και την αιτιολογική σκέψη 27 καθώς και με το άρθρο 8 της οδηγίας 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, την έννοια ότι, ελλείψει εξειδικευμένης αιτιολογήσεως εκ μέρους της αρχής διεξαγωγής της διαδικασίας των λόγων για τους οποίους αποφασίζει να μην χορηγήσει αυτεπαγγέλτως δικαστική αρωγή σε πρόσωπο που τεκμαίρεται ότι βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση ή/και είναι ευάλωτο (κατά τα οριζόμενα στα σημεία 7 και 11 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών), το εν λόγω πρόσωπο έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, και ως τέτοια πρέπει να θεωρηθεί ο θεσμός του εθνικού δικονομικού δικαίου που προβλέπεται στο άρθρο 344a του [πολωνικού] κώδικα ποινικής δικονομίας, που επιτάσσει την αναπομπή της υπόθεσης στην εισαγγελική αρχή με σκοπό:

(α) τον προσδιορισμό και την αναγνώριση, εκ μέρους της ανακριτικής αρχής, της ευάλωτης κατάστασης του υπόπτου στην ποινική διαδικασία·

(β) την παροχή στον ύποπτο της δυνατότητας να συμβουλευτεί τον δικηγόρο του πριν από τη συνέχιση της ανακρίσεως·

(γ) τη διενέργεια της ανακρίσεως του υπόπτου παρουσία συνηγόρου υπεράσπισης με καταγραφή της ανακρίσεως αυτής καθαυτής με οπτικοακουστικά μέσα·

(δ) την παροχή στον συνήγορο υπεράσπισης της δυνατότητας να λάβει γνώση της δικογραφίας και την παροχή στο ευάλωτο πρόσωπο και στον αυτεπαγγέλτως διορισθέντα δικηγόρο ή τον δικηγόρο που διορίζεται από τον ύποπτο της δυνατότητας να υποβάλλει τυχόν αιτήματα για την παροχή αποδεικτικών στοιχείων;

12. Έχει το άρθρο 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και το άρθρο 6, παράγραφος 3, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, όπως τροποποιήθηκε εν συνεχεία με τα πρωτόκολλα αριθ. 3, 5 και 8 και συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο αριθ. 2 σε σχέση με το τεκμήριο ευάλωτης κατάστασης, κατά την έννοια του σημείου 7 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή

κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, την έννοια ότι η εξέταση υπόπτου από αστυνομικό ή άλλο αρμόδιο για τη διενέργεια ανακριτικού μέτρου πρόσωπο σε περιβάλλον ψυχιατρικής κλινικής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση ανασφάλειας και υπό συνθήκες ιδιαίτερα περιορισμένης ελευθερίας έκφρασης και ιδιαίτερης ψυχικής ευαλωτότητας και χωρίς τη συμμετοχή δικηγόρου, συνιστά απάνθρωπη μεταχείριση και, ως εκ τούτου, αποκλείουν μια τέτοια διαδικαστική πράξη ανακρίσεως εν γένει, ως αντίθετη προς τα θεμελιώδη δικαιώματα της Ένωσης;

13. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα του σημείου 12, έχουν οι διατάξεις που απαριθμούνται στο εν λόγω ερώτημα την έννοια ότι εξουσιοδοτούν (ή υποχρεώνουν) το εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται ποινικής υπόθεσης –η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, σε συνδυασμό με το σημείο 7 της συστάσεως της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, και στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας– καθώς και κάθε άλλη αρχή της ποινικής διαδικασίας που λαμβάνει διαδικαστικά μέτρα στην υπόθεση, να μην εφαρμόζουν διατάξεις του εθνικού δικαίου αντίθετες προς την οδηγία, συμπεριλαμβανομένου ιδίως του άρθρου 168α του [πολωνικού] κώδικα ποινικής δικονομίας, και, κατά συνέπεια, δεδομένης της εκπομπής της προθεσμίας μεταφοράς, να αντικαθιστούν τον εθνικό κανόνα με τους προαναφερθέντες κανόνες αμέσου αποτελέσματος της οδηγίας, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου, μετά την περάτωση της έρευνας (ή της ανακρίσεως) και τη διαβίβαση του κατηγορητηρίου στο δικαστήριο εκ μέρους της εισαγγελικής αρχής, ο ενδιαφερόμενος διόρισε συνήγορο υπεράσπισης της επιλογής του;

14. Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 4, παράγραφος 5, καθώς και το άρθρο 9, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 19, 24 και 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορούμενους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχεία α', β' και γ', καθώς και το άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας (ΕΕ) 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και

διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της ΣΕΕ και με την αρχή της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης, την έννοια ότι ο εισαγγελέας, όταν ενεργεί κατά το στάδιο της προδικασίας στο πλαίσιο ποινικής υπόθεσης, υποχρεούται να ενεργεί με πλήρη σεβασμό των απαιτήσεων της οδηγίας 2016/1919 που αναπτύσσουν άμεσο αποτέλεσμα και, ως εκ τούτου, να διασφαλίζει ότι ο ύποπτος ή κατηγορούμενος που προστατεύεται δυνάμει της προαναφερθείσας οδηγίας απολαύει, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, αποτελεσματική δικαστική προστασία οποιαδήποτε από τις ακόλουθες χρονικές στιγμές, ανάλογα με το ποια προκύπτει πρώτη:

α) προτού εξεταστεί από την αστυνομία ή άλλη αρχή επιβολής του νόμου ή δικαστική αρχή·

β) κατά τη διενέργεια ερευνητικής πράξης ή άλλης πράξης συλλογής αποδεικτικών στοιχείων από ερευνητική ή άλλη αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013·

γ) χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά τη στέρηση της ελευθερίας (όρος στον οποίο περιλαμβάνεται και η παραμονή σε ψυχιατρική κλινική) και, εάν είναι απαραίτητο, υποχρεούται να μη συμμορφωθεί με τυχόν εντολές ανώτερων εισαγγελικών αρχών, εάν είναι πεπεισμένος ότι η συμμόρφωση προς αυτές θα έθιγε την αποτελεσματική προστασία του υπόπτου που τεκμαίρεται ότι είναι ευάλωτος και σε ευάλωτη κατάσταση, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη ή οποιουδήποτε άλλου δικαιώματος που του αναγνωρίζεται δυνάμει της οδηγίας 2016/1919 σε συνδυασμό με την οδηγία 2013/48/ΕΕ;

15. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα του σημείου 14, έχει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, που καθιερώνει την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ, ιδίως σε συνδυασμό με την αρχή του σεβασμού του κράτους δικαίου, όπως ερμηνεύεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. απόφαση της 27ης Μαΐου 2019 στην υπόθεση C-508/18), καθώς και η αρχή της δικαστικής ανεξαρτησίας, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, ΣΕΕ, και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως ερμηνεύεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117), την έννοια ότι **οι αρχές αυτές, λόγω της δυνατότητας του Γενικού Εισαγγελέα ή των ανώτερων εισαγγελικών αρχών να δίνουν δεσμευτικές εντολές στους ιεραρχικώς κατώτερους εισαγγελείς, με τις οποίες διατάσσουν τους τελευταίους να μην εφαρμόζουν κανόνες άμεσου αποτελέσματος της Ένωσης ή εμποδίζουν την εφαρμογή τους, αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία από την οποία προκύπτει εξάρτηση της εισαγγελίας από όργανο της εκτελεστικής εξουσίας, όπως ο**

Υπουργός Δικαιοσύνης, και επίσης αποκλείουν την ύπαρξη εθνικής νομοθεσίας που περιορίζει την ανεξαρτησία του εισαγγελέα κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, ειδικότερα δε:

α/ του άρθρου 1, παράγραφος 2, του άρθρου 3, παράγραφος 1, σημεία 1 και 3, και του άρθρου 7, παράγραφοι 1 έως 6 και παράγραφος 8, καθώς και του άρθρου 13, παράγραφοι 1 και 2, του *ustawa z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze* (νόμου της 28ης Ιανουαρίου 2016 περί εισαγγελικών λειτουργιών), από τις διατάξεις του οποίου προκύπτει ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ο οποίος είναι συγχρόνως Γενικός Εισαγγελέας και ανώτατη εισαγγελική αρχή, έχει την εξουσία να εκδίδει εντολές δεσμευτικές για τους ιεραρχικά κατώτερους εισαγγελείς ακόμη και σε βαθμό που να περιορίζεται ή να εμποδίζεται η άμεση εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης;

Σχετικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ): άρθρο 3 και άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ'

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

1. Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση: άρθρα 2, 6, 9 και άρθρο 19, παράγραφος 1.
2. Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: άρθρα 4 και 47.
3. Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ΕΕ 2016, L 297, σ. 1, στο εξής: οδηγία 2016/1919): αιτιολογικές σκέψεις 18, 19, 24, 27, άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', και παράγραφος 2, άρθρο 4, παράγραφος 5, άρθρο 8 και άρθρο 9.
4. Σύσταση της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ 2013, C 378, σ. 8, στο εξής: σύσταση της Επιτροπής): αιτιολογικές σκέψεις 1, 6, 7, 11 και 13, καθώς και σημεία 4, 7, 11 και 13.
5. Οδηγία (ΕΕ) 2013/48 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου

προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας (ΕΕ 2013, L 294, σ. 1, στο εξής: οδηγία 2013/48/ΕΕ): αιτιολογικές σκέψεις 50 και 51, άρθρο 3.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

1. Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Πολωνίας: άρθρα 7, 9 και 42, παράγραφος 2.
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (νόμος της 6ης Ιουνίου 1997 περί ποινικού κώδικα, στο εξής: ΠΚ), άρθρο 1, παράγραφος 1, και άρθρο 31, παράγραφοι 1 και 2.
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego (νόμος της 6ης Ιουνίου 1997 περί κώδικα ποινικής δικονομίας, στο εξής: ΚΠΔ): άρθρα 6, 7, 16, 71, άρθρο 79, παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, άρθρο 79, παράγραφος 3, άρθρο 81, παράγραφος 1, άρθρο 81a, παράγραφοι 2 και 3, άρθρο 137, άρθρο 147, παράγραφοι 1, 2 και 2b, άρθρο 168a, άρθρο 171, παράγραφοι 1, 5 και 7, άρθρο 175, παράγραφος 1, άρθρο 245, παράγραφος 1, άρθρο 298, παράγραφος 1, άρθρο 300, παράγραφοι 1 και 4, άρθρο 301, άρθρο 313, παράγραφος 1, άρθρο 321, άρθρο 326, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 344a, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 437, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 463, παράγραφος 1.
4. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (νόμος της 27ης Ιουλίου 2001 περί οργάνωσης των τακτικών δικαστηρίων), Dz.U. 2001, αριθ. 98, θέση 1070, όπως τροποποιήθηκε (στο εξής: u.s.p.): άρθρα 9, 9a, 53c.
5. Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (νόμος της 28ης Ιανουαρίου 2016 περί εισαγγελικών λειτουργιών), Dz. U. 2016 θέση 176, όπως τροποποιήθηκε: άρθρα 1, 3, 7, 13, 106.

Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Στρασβούργο

1. Απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2008, Salduz κατά Τουρκίας (ECLI:CE:ECHR:2008:1127JUD003639102) – § 50, 51, 54, 55, 60, 62 και 72.
2. Απόφαση της 31ης Μαρτίου 2009, Płonka κατά Πολωνίας (ECLI:CE:ECHR:2009:0331JUD002031002) – § 34, 35, 41 και 42.
3. Απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2016, Ibrahim κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (ECLI:CE:ECHR:2016:0913JUD005054108) – § 249, 253-255, 257, 258, 261 και 271-274.

4. Απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2018, *Beuze* κατά Βελγίου (ECLI:CE:ECHR:2018:1109JUD007140910).

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου εκκρεμεί ποινική διαδικασία κατά του Κ.Ρ., ο οποίος κατηγορείται ότι:
 - α) στις 22 Ιουλίου 2022, κατά παράβαση των διατάξεων του *ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii* (νόμου για την καταπολέμηση της τοξικομανίας), είχε στην κατοχή του ναρκωτική ουσία υπό τη μορφή κάνναβης, μικτού βάρους 8,50 γραμμαρίων, και ψυχοτρόπο ουσία υπό τη μορφή αμφεταμίνης, μικτού βάρους 33,83 γραμμαρίων, το οποίο συνιστά αδίκημα κατά το άρθρο 62, παράγραφος 1, του *ustawa z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* (νόμου της 29ης Ιουλίου 2005 για την καταπολέμηση της τοξικομανίας).
 - β) στις 21 Ιουλίου 2022, περί τις 23:55, ευρισκόμενος υπό την επήρεια ουσίας η οποία έχει παρόμοια επίδραση με το αλκοόλ, έχοντας στο αίμα του περιεκτικότητα αμφεταμίνης 156,2 ng/ml, οδηγούσε επιβατηγό όχημα, το οποίο συνιστά αδίκημα κατά το άρθρο 178a, παράγραφος 1, του ΠΚ.
- 2 Στις 00:05 η αστυνομία συνέλαβε τον Κ.Ρ., έχοντας, λίγο πριν τα μεσάνυχτα, κινητοποιηθεί λόγω της τεχνικής κατάστασης του οχήματος που οδηγούσε, με τους αστυνομικούς να αποχωρούν, ωστόσο, μετά τη συνομιλία τους με τον Κ.Ρ. Κατά τον προ της συλλήψεώς του χρόνο, ο Κ.Ρ. βρισκόταν εκτός του οχήματος, ήταν νευρικός και μιλούσε ασυνάρτητα. Όταν του ζητήθηκε από τους αστυνομικούς, τους παρέδωσε τα πλαστικά σακουλάκια που είχε στην κατοχή του και τα οποία περιείχαν λευκή σκόνη και πράσινα αποξηραμένα τρόφιμα. Μετά τη σύλληψή του, μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, όπου του ελήφθη αίμα προκειμένου να εξετασθεί για περιεκτικότητα σε ναρκωτικά.
- 3 Στις 22 Ιουλίου 2022, το πρωί, εν τη απουσία του Κ.Ρ., διενεργήθηκε έρευνα στην οικία του. Χωρίς τη συμμετοχή του Κ.Ρ., σε μετέπειτα στάδιο της διαδικασίας διενεργήθηκε επίσης ανάλυση εικόνων από τις κάμερες διαχείρισης κυκλοφορίας των δρόμων στους οποίους ενδεχομένως κυκλοφορούσε με το αυτοκίνητό του.
- 4 Από την εξέταση ανίχνευσης ναρκωτικών ουσιών προέκυψε ότι οι ουσίες που είχε στον οργανισμό του ο Κ.Ρ. ήταν, αντίστοιχα, κάνναβη και αμφεταμίνη. Στις 22 Ιουλίου 2022 και ώρα 12:15, του απαγγέλθηκαν κατηγορίες για την τέλεση αδικήματος κατά το άρθρο 62, παράγραφος 1, του *ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii* (νόμου για την καταπολέμηση της τοξικομανίας).
- 5 Ο Κ.Ρ. ενημερώθηκε σχετικά με το δικαίωμά του να τύχει νομικής εκπροσώπησης από δικηγόρο της επιλογής του καθώς και τη δυνατότητα να του χορηγηθεί δικηγόρος αυτεπαγγέλτως λόγω της οικονομικής του κατάστασης. Ενημερώθηκε

επίσης για το δικαίωμά του να παράσχει εξηγήσεις, να αρνηθεί να παράσχει εξηγήσεις και να απαντήσει σε ερωτήσεις. Το πρακτικό της ανακρίσεως δεν περιέχει καμία αναφορά σε υφιστάμενες ή παρελθούσες διαταραχές των ψυχικών λειτουργιών.

- 6 Ο Κ.Ρ. δήλωσε αθώος ως προς την τέλεση του αδικήματος για το οποίο κατηγορείτο. Αρνήθηκε να παράσχει εξηγήσεις, να υπογράψει το πρακτικό και να διαβάσει τη δικογραφία κατά το πέρας της έρευνας. Η ανάκριση δεν καταγράφηκε με οπτικοακουστικά μέσα. Στην ανάκριση δεν συμμετείχε συνήγορος υπεράσπισης. Η ανακριτική αρχή δεν ζήτησε από το δικαστήριο να διορίσει αυτεπαγγέλτως συνήγορο υπεράσπισης. Ο Κ.Ρ. αφέθηκε ελεύθερος στις 12:31 της 22ας Ιουλίου 2022.
- 7 Η ανάλυση του αίματος που ελήφθη έδειξε συγκέντρωση αμφεταμίνης (156,2 ng/ml), η οποία χαρακτηρίστηκε από τον πραγματογνώμονα ως κατάσταση «υπό την επήρεια παράγοντα που έχει παρόμοια επίδραση με το αλκοόλ».
- 8 Τον Αύγουστο του 2022, η αστυνομία αποφάσισε την απαγγελία συμπληρωματικής κατηγορίας βάσει του άρθρου 178, παράγραφος 1, του ΚΠΔ, η οποία, ωστόσο, δεν ανακοινώθηκε αμέσως στον Κ.Ρ. Ο ψυχίατρος που κλήθηκε να τοποθετηθεί κατέθεσε ότι η σοβαρότητα των συμπτωμάτων της ψυχικής νόσου εμπόδιζε τον Κ.Ρ. να μετάσχει στις διαδικαστικές πράξεις.
- 9 Από τον ιατρικό φάκελο που περιήλθε στην εισαγγελική αρχή προκύπτει ότι ο Κ.Ρ. είχε νοσηλευτεί επανειλημμένως σε ψυχιατρικές κλινικές από το 2021, μεταξύ άλλων στις 22 Ιουλίου 2022 και μεταξύ 8 Αυγούστου και 30 Σεπτεμβρίου 2022, λόγω ψυχικών και ψυχωσικών διαταραχών.
- 10 Η συμπληρωματική απαγγελία κατηγορίας γνωστοποιήθηκε στον Κ.Ρ. στις 14 Οκτωβρίου και ο τελευταίος υποβλήθηκε σε ανάκριση χωρίς την παρουσία δικηγόρου εντός της ψυχιατρικής κλινικής. Οι οδηγίες που του δόθηκαν ήταν ίδιες με εκείνες που του είχαν δοθεί κατά την πρώτη ανάκριση. Η ανακριτική δραστηριότητα δεν καταγράφηκε με οπτικοακουστικά μέσα. Ο Κ.Ρ. δήλωσε αθώος ως προς τα αδικήματα για τα οποία κατηγορείτο και αρνήθηκε να παράσχει εξηγήσεις, αλλά ζήτησε να λάβει γνώση της δικογραφίας κατά το πέρας της ανακρίσεως καθώς και έγγραφη αιτιολόγηση του κατηγορητηρίου. Η εν λόγω αιτιολόγηση κοινοποιήθηκε στη μητέρα του στις 27 Οκτωβρίου 2022.
- 11 Ο Κ.Ρ. αποχώρησε από την ψυχιατρική κλινική στις 20 Οκτωβρίου 2022. Στις 23 Νοεμβρίου 2022, ένας πραγματογνώμονας εξέδωσε γνωμάτευση σχετικά με τις ουσίες που ανιχνεύθηκαν στον Κ.Ρ. κατά το χρονικό σημείο της κατάσχεσης των ουσιών.
- 12 Στις 2 Δεκεμβρίου 2022, ο Κ.Ρ. προσήλθε στην αστυνομία για να λάβει γνώση της δικογραφίας, πράγμα που αρνήθηκε, ωστόσο, να κάνει. Κατά το χρονικό αυτό σημείο, δεν είχε τη συνδρομή δικηγόρου της επιλογής του ή αυτεπαγγέλτως διορισθέντος δικηγόρου. Δεν υπέβαλε κανένα αίτημα για τη γνωστοποίηση αποδεικτικών στοιχείων.

- 13 Στις 15 Δεκεμβρίου, διαβιβάστηκε στο Sąd Rejonowy w Włocławku (περιφερειακό δικαστήριο του Włocławek, Πολωνία) κατηγορητήριο εις βάρος του Κ.Ρ., το οποίο είχε συνταχθεί από αστυνομικό και επικυρωθεί από τον εισαγγελέα. Στις 17 Ιανουαρίου 2023, κατατέθηκε πληρεξούσιο περί διορισμού συνηγόρου υπεράσπισης του Κ.Ρ.
- 14 Με διάταξη της 28ης Φεβρουαρίου 2023, το δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 344a, παράγραφος 1, ΚΠΔ, ανέπεμψε την υπόθεση στον εισαγγελέα της περιφερειακής εισαγγελίας του Włocławek για τη συμπλήρωση της έρευνας με την ανάκριση του Κ.Ρ. παρουσία του πληρεξουσίου δικηγόρου του και τη λήψη της γνωμάτευσης πραγματογνωμόνων ψυχιάτρων σχετικά με την ψυχική υγεία του Κ.Ρ. κατά τον χρόνο τέλεσης των πράξεων και κατά τον χρόνο διεξαγωγής της διαδικασίας.
- 15 Στις 3 Μαρτίου 2023, ο εισαγγελέας άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω διάταξης, υποστηρίζοντας ότι δεν χρειαζόταν συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού και ότι ο ληφθείς ιατρικός φάκελος δεν δικαιολογούσε την εξέταση του Κ.Ρ. από πραγματογνώμονες για την αξιολόγηση της ψυχικής του υγείας.
- 16 Στις 29 Μαρτίου 2023, το Sąd Rejonowy w Włocławku (περιφερειακό δικαστήριο του Włocławek) ανακάλεσε τη διάταξη της 28ης Φεβρουαρίου 2023 και η υπόθεση επέστρεψε στο εν λόγω δικαστήριο.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο σημειώνει ότι προϊστάμενος του περιφερειακού εισαγγελέα του Włocławek, ο οποίος, ως εισαγγελέας, μετέχει ως διάδικος στη διαδικασία κατά του Κ.Ρ., είναι ο Γενικός Εισαγγελέας, ο οποίος είναι συγχρόνως και Υπουργός Δικαιοσύνης, και ο οποίος κατευθύνει τη δραστηριότητα της εισαγγελικής αρχής αυτοπροσώπως ή μέσω των υφισταμένων του, εκδίδοντας εντολές, κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

Αιτιολόγηση του πρώτου, δευτέρου, τρίτου, πέμπτου, έκτου, εβδόμου, ενάτου και δεκάτου προδικαστικού ερωτήματος

- 18 Η υπόθεση της κύριας δίκης αφορά ύποπτο/κατηγορούμενο ο οποίος νοσηλεύθηκε κατά το παρελθόν σε ψυχιατρικές κλινικές διαφόρων νοσοκομείων. Κατά την προδικασία, από την πρώτη ανάκριση έως τη διαβίβαση του κατηγορητηρίου, δεν του χορηγήθηκε συνήγορος υπεράσπισης. Δεν έγινε προσδιορισμός των αναγκών του ως ατόμου που τεκμαίρεται ότι βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση ή είναι ευάλωτο, ούτε του δόθηκε η δυνατότητα να αμφισβητήσει τη σχετική αξιολόγηση. Επίσης, διενεργήθηκε ανάκρισή του ενώ βρισκόταν στην ψυχιατρική κλινική. Οι ανακριτικές πράξεις δεν καταγράφηκαν με οπτικοακουστικά μέσα. Δεν ελήφθη γνωμάτευση πραγματογνώμονα όσον αφορά την ψυχική κατάσταση του ύποπτου, ήτοι δεν διαπιστώθηκε αν ήταν σε θέση να κατανοήσει τη σημασία της πράξης ή να ελέγχει τη συμπεριφορά του

κατά το χρονικό σημείο τέλεσης της πράξης και αν μπορούσε να συμμετάσχει στη διαδικασία και να διεξαγάγει την υπεράσπισή του κατά τρόπο ανεξάρτητο και εύλογο.

- 19 Με τον τρόπο αυτό, ο ύποπτος στερήθηκε του ελάχιστου επιπέδου προστασίας που δικαιούται δυνάμει των οδηγιών 2016/1919 και 2013/48/ΕΕ, συνεπεία της έλλειψης ορθής και ολοκληρωμένης μεταφοράς των εν λόγω οδηγιών στην πολωνική έννομη τάξη.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, όσον αφορά τα ευάλωτα πρόσωπα (και ως τέτοια πρέπει αναμφίβολα να θεωρούνται τα πρόσωπα που έχουν διαγνωσθεί στο παρελθόν με ψυχική διαταραχή), η οδηγία 2016/1919 ενισχύει τον εγγυητικό χαρακτήρα των διατάξεων της οδηγίας 2013/48/ΕΕ. Τούτο σημαίνει ότι, όσον αφορά τα εν λόγω πρόσωπα, οι ανακριτικές αρχές υποχρεούνται όχι μόνο να αναγνωρίζουν την ιδιαίτερη κατάσταση του υπόπτου και να την αξιολογούν δεόντως σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2016/1919, αλλά, επιπλέον, να διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα αυτά, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2013/48/ΕΕ, έχουν πρόσβαση σε δικηγόρο σε τέτοιο χρόνο και με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να ασκήσουν πραγματικά και αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπεράσπισής τους πριν από την εξέτασή τους από την αστυνομία ή άλλες αρχές επιβολής του νόμου ή δικαστικές αρχές και κατά τη στιγμή που οι αρχές επιβολής του νόμου ή άλλες αρμόδιες αρχές διενεργούν ανακριτικές πράξεις ή άλλες πράξεις συλλογής αποδεικτικών στοιχείων.
- 21 Οι διατάξεις του εθνικού ποινικού δικονομικού δικαίου δεν προσδιορίζουν πότε και υπό ποια μορφή θα πρέπει να πραγματοποιείται ο προσδιορισμός (συμπεριλαμβανομένης της προκαταρκτικής αξιολόγησης) των αναγκών του προσώπου κατά του οποίου εγείρονται υποψίες (και του υπόπτου) και δεν εισάγουν α priori τον θεσμό της προσωρινής (έκτακτης) δικαστικής αρωγής του υπόπτου. Σύμφωνα με το άρθρο 79, παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, ΚΠΔ, στην ποινική διαδικασία ο κατηγορούμενος πρέπει να έχει συνήγορο υπεράσπισης, εάν υπάρχει εύλογη αμφιβολία ως προς το εάν η ικανότητά του να κατανοεί τη σημασία της πράξης ή να ελέγχει τη συμπεριφορά του είχε, κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξης, υποβαθμισθεί ή περιορισθεί σημαντικά (σημείο 3), και εάν υπάρχει εύλογη αμφιβολία ως προς το εάν η κατάσταση της ψυχικής του υγείας του επιτρέπει να συμμετέχει στη διαδικασία ή να διεξάγει την υπεράσπισή του κατά τρόπο ανεξάρτητο και εύλογο (σημείο 4). Ωστόσο, οι अपαριθμούμενες περιπτώσεις υποχρεωτικής νομικής εκπροσώπησης ουδόλως υποστηρίζονται από την προβλεπόμενη στους εθνικούς δικονομικούς κανόνες απαίτηση περί άμεσου προσδιορισμού και αξιολογήσεως μιας τέτοιας κατάστασης από την ανακριτική αρχή, σύμφωνα δε με το άρθρο 79, παράγραφος 3, του ΚΠΔ, στις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 79, παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, του ΚΠΔ, η νομική εκπροσώπηση είναι κατ' αρχήν υποχρεωτική μόνο στο στάδιο της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου.
- 22 Ωστόσο, η διενέργεια της πράξης προσδιορισμού και της χορήγησης έκτακτης, τουλάχιστον, δικαστικής αρωγής στον ύποπτο, ιδίως ήδη πριν από την πρώτη

ανάκριση κατά τη διάρκεια της προδικασίας, αποτελεί –κατά το αιτούν δικαστήριο– απαίτηση που προβλέπεται στις οδηγίες 2016/1919 και 2013/48/ΕΕ. Εντούτοις, η ως άνω απαίτηση δεν έχει μεταφερθεί στην πολωνική έννομη τάξη. Η αναγνώριση άμεσου αποτελέσματος των εν λόγω οδηγιών συναφώς θα καθιστούσε δυνατή τη διενέργεια της πράξης προσδιορισμού και της χορήγησης έκτακτης, τουλάχιστον, δικαστικής αρωγής στον ύποπτο πριν από την πρώτη ανάκριση και την πλήρη άσκηση των δικαιωμάτων του ως υπόπτου. Η ευαλωτότητα του προσώπου που ανακρίνεται και η επιρρέπειά του σε πιθανές πιέσεις είναι μεγαλύτερη κατά τη διάρκεια της πρώτης ανάκρισης.

- 23 Περαιτέρω, οι διατάξεις του πολωνικού ποινικού δικαίου δεν προβλέπουν ούτε την καταγραφή της ανάκρισης του προσώπου το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2016/1919 και της συστάσεως της Επιτροπής. Το αιτούν δικαστήριο γνωρίζει ότι οι συστάσεις είναι μη δεσμευτικές πράξεις (soft law), οι οποίες όμως έχουν χαρακτήρα ενημερωτικό και διευκρινιστικό σε σχέση με τις διατάξεις των δύο οδηγιών. Εντούτοις, τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τις συστάσεις που εκδίδουν τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν αυτές ενδέχεται να φωτίσουν την ερμηνεία άλλων διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η σύσταση σχετικά με την προσκόμιση οπτικοακουστικής εγγραφής αποσκοπεί στην ενίσχυση των δικονομικών εγγυήσεων του υπόπτου, επιτρέποντας, μεταξύ άλλων, να εξεταστεί κατά πόσον οι αρχές επιβολής του νόμου έχουν αξιολογήσει αμελλητί αν συντρέχουν λόγοι για τη χορήγηση δικαστικής αρωγής (έστω και έκτακτης). Μια τέτοια προκαταρκτική αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζεται στην αντίστοιχη διαδικαστική πράξη. Δεν χρειάζεται απαραίτητα να πρόκειται για απόφαση που μπορεί να προσβληθεί με ένδικο μέσο, αλλά θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα ελέγχου της.
- 24 Μολονότι το άρθρο 147, παράγραφος 1, του ΚΠΔ προβλέπει τη δυνατότητα καταγραφής της ανάκρισης ενός υπόπτου με οπτικοακουστικά μέσα, εντούτοις δεν αναφέρεται στην περίπτωση ανάκρισης, κατά την προδικασία, υπόπτου ο οποίος τεκμαίρεται ότι βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση. Στην πράξη, τέτοιου είδους καταγραφές δεν λαμβάνουν χώρα κατά το ως άνω στάδιο της διαδικασίας. Με τη σειρά της, η απουσία τέτοιας καταγραφής δεν επιτρέπει την εκ των υστέρων αξιολόγηση του κατά πόσον καταβλήθηκε προσπάθεια να προσδιορισθούν και να αξιολογηθούν οι ιδιαίτερες ανάγκες του υπόπτου και κατά πόσον ο τελευταίος ήταν σε θέση να κατανοήσει τις οδηγίες.
- 25 Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/1919, το δικαίωμα να ζητηθεί ο αυτεπάγγελτος διορισμός συνηγόρου γεννάται ήδη κατά τη στιγμή της στέρησης της ελευθερίας, ήτοι της σύλληψης (στοιχείο α'), ή κατά το χρονικό σημείο διενέργειας ορισμένων αποδεικτικών πράξεων στις οποίες ο ύποπτος επιτρέπεται ή υποχρεούται να παρίσταται (στοιχείο γ'), ήτοι επίσης στο στάδιο της προδικασίας, πριν από την ανάκριση από την αστυνομία ή άλλη αρχή ή πριν από τη διενέργεια ανακριτικών πράξεων ή πράξεων συλλογής αποδεικτικών στοιχείων.

- 26 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στο πολωνικό δικονομικό δίκαιο δεν προβλέπεται μηχανισμός για την αντιμετώπιση μιας τέτοιας παράλειψης εκ μέρους αρχής επιβολής του νόμου ή για την επιβολή κυρώσεων για την εν λόγω παράλειψη. Η ως άνω έλλειψη συχνά οδηγεί στη ματαίωση του δικαιώματος υπεράσπισης του υπόπτου.
- 27 Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεδομένης της εκπνοής της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας 2016/1919 (στις 25 Μαΐου 2019) και για τη μεταφορά της οδηγίας 2013/48/ΕΕ (27 Νοεμβρίου 2016), τα δικαιώματα που απορρέουν από τις εν λόγω οδηγίες θα πρέπει να τυγχάνουν άμεσης εφαρμογής στους πολίτες σε κάθετες σχέσεις. Ωστόσο, οι σχετικές προβλέψεις των οδηγιών δεν λαμβάνονται υπόψη κατά το στάδιο της προδικασίας.
- 28 Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, το κύριο πρόβλημα που προκύπτει από τη μη μεταφορά της οδηγίας 2016/1919 και της οδηγίας 2013/48/ΕΕ, καθώς και τη μη εφαρμογή της σύστασης της Επιτροπής, αφορά την κατοχύρωση του δικαιώματος νομικής εκπροσώπησης όσον αφορά πρόσωπα τα οποία τεκμαίρεται ότι βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και τα οποία θα έπρεπε ήδη να απολαύουν δικαστικής αρωγής αφής στιγμής θεωρούνται ως ύποπτοι για την τέλεση αξιόποινης πράξης. Χωρίς δικαστική αρωγή, το προσδιοριζόμενο στην οδηγία 2016/1919 πρόσωπο ενδέχεται να μην γνωρίζει ποια δικαιώματα έχει και σε ποιο βαθμό.
- 29 Σύμφωνα με το άρθρο 31, παράγραφοι 1 και 2, του πολωνικού ΠΚ, δεν διαπράττει αδίκημα πρόσωπο το οποίο, λόγω ψυχικής ασθένειας, ψυχικής αναπηρίας ή άλλης διαταραχής των ψυχικών λειτουργιών, δεν ήταν σε θέση κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξης να κατανοήσει τη σημασία της ή να ελέγχει τη συμπεριφορά του, εάν δε κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξης η ικανότητα να κατανοεί τη σημασία της ή να ελέγχει τη συμπεριφορά του ήταν σημαντικά μειωμένη, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει, κατ' εξαίρεση, μειωμένη ποινή. Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν μπορεί να γίνεται αποδεκτή κατάσταση κατά την οποία η έλλειψη προσδιορισμού κατά την προδικασία οδηγεί στη διαβίβαση στο δικαστήριο κατηγορητηρίου κατά ορισμένου προσώπου.
- 30 Σε επίπεδο δικαίου της Ένωσης, στις ποινικές διαδικασίες, οι ύποπτοι και οι κατηγορούμενοι που βρίσκονται σε ενδεχόμενη ευάλωτη κατάσταση λόγω αμφιβολιών για την ψυχική και σωματική τους κατάσταση πρέπει να επικουρούνται από δικηγόρο (δικαστική αρωγή) σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (άρθρο 79, παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, του ΚΠΔ) καθώς και την οδηγία 2013/48/ΕΕ και την οδηγία 2016/1919. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 19 της οδηγίας 2016/1919, το κράτος υποχρεούται να παρέχει στον ενδιαφερόμενο δικαστική αρωγή αμελλητί και το αργότερο πριν την εξέταση του εν λόγω προσώπου. Εάν τούτο δεν είναι δυνατό, οι ανακριτικές αρχές θα πρέπει τουλάχιστον να χορηγούν αυτεπαγγέλτως έκτακτη ή προσωρινή δικαστική αρωγή πριν από τη διεξαγωγή της ανάκρισης ή της πράξεως συλλογής αποδεικτικών στοιχείων.

- 31 Εν τω μεταξύ, ο πολωνικός ΚΠΔ περιέχει ελάχιστες διατάξεις σχετικά με ζητήματα πραγματικής και αποτελεσματικής πρόσβασης στην υποχρεωτική νομική εκπροσώπηση, δεν περιέχει δε καμία διάταξη ρυθμίζουσα το ζήτημα της παρουσίας δικηγόρου του υπόπτου πριν την πρώτη ανάκριση και κατά τη διάρκεια πράξεων που διενεργούνται με τη συμμετοχή του υπόπτου, ακόμη και στην περίπτωση υποχρεωτικής νομικής εκπροσώπησης.
- 32 Η υποχρέωση, κατά το άρθρο 313, παράγραφος 1, του ΚΠΔ, να διενεργηθεί άμεσα εξέταση του κατηγορουμένου μετά την απαγγελία του κατηγορητηρίου, ελλείψει νομικής βάσεως που να καθιστά δυνατή την αυτεπάγγελτη χορήγηση δικαστικής αρωγής, έστω και έκτακτης ή προσωρινής, αντιβαίνει στο δικαίωμα προσβάσεως σε δικηγόρο «πριν την εξέταση», όπως αυτό απορρέει από τις ως άνω οδηγίες. Στο άρθρο 301 ΚΠΔ προβλέπεται ότι, κατά την προδικασία, ο ύποπτος εξετάζεται με τη συμμετοχή συνηγόρου υπεράσπισης μόνο κατόπιν αιτήματός του, η δε μη εμφάνιση του συνηγόρου υπεράσπισης δεν παρακωλύει την εν λόγω εξέταση.
- 33 Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης σε σχέση με τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, το αιτούν δικαστήριο επικαλείται την αρχή του άμεσου αποτελέσματος των οδηγιών της Ένωσης που δεν έχουν μεταφερθεί ή έχουν μεταφερθεί πλημμελώς. Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, οι διατάξεις της οδηγίας 2019/1919 που παρατίθενται στα ερωτήματα 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 και 10, σε συνδυασμό με τη σύσταση της Επιτροπής και τις διατάξεις της οδηγίας 2013/48/ΕΕ, οι οποίες εφαρμόζονται επίσης στους υπόπτους, είναι σαφείς και ακριβείς και δεν δημιουργούν ερμηνευτικές αμφιβολίες. Κατά την έννοια αυτή, είναι απαλλαγμένες αιρέσεων. Κατά συνέπεια, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να επιβεβαιωθεί ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις πληρούν τα κριτήρια του άμεσου αποτελέσματος.

Αιτιολόγηση του τετάρτου και ογδόου προδικαστικού ερωτήματος

- 34 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά τη γνώμη του, υπάρχει σύγκρουση μεταξύ των κανόνων του εσωτερικού δικαίου (του κώδικα ποινικής δικονομίας) και του δικαίου της Ένωσης. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διαπιστωθεί ότι, δεδομένης της πλημμελούς μεταφοράς του δικαίου της Ένωσης και λόγω του άμεσου αποτελέσματος των διατάξεων των οδηγιών στην έκταση που προαναφέρθηκε, τα δικαστήρια –και κάθε άλλη κρατική αρχή που είναι επιφορτισμένη με την απονομή της δικαιοσύνης σε κάθε στάδιο αυτής– υποχρεούνται να μην εφαρμόζουν τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που αντίκεινται στο δίκαιο της Ένωσης. Οι ισχύοντες δικονομικοί κανόνες στην Πολωνία όχι μόνο δεν περιέχουν λύσεις καθορισμένες με επαρκή ακρίβεια που να εγγυώνται στον ενδιαφερόμενο τα πλήρη δικαιώματα που κατοχυρώνουν οι οδηγίες 2016/1919 και 2013/48/ΕΕ, αλλά περιέχουν μάλιστα κανόνες που καθιστούν αδύνατη τη σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία των δικονομικών κανόνων.

- 35 Το άρθρο 79, παράγραφος 3, ΚΠΔ προβλέπει ότι η συμμετοχή του συνηγόρου υπεράσπισης είναι υποχρεωτική μόνο στην επ' ακροατηρίου συζήτηση και στις συνεδριάσεις στις οποίες είναι υποχρεωτική η συμμετοχή του κατηγορουμένου.
- 36 Το άρθρο 301 ΚΠΔ ορίζει ότι η εξέταση υπόπτου με τη συμμετοχή συνηγόρου υπεράσπισης πραγματοποιείται μόνον κατόπιν αιτήματος του ίδιου του υπόπτου και ότι η μη εμφάνιση του συνηγόρου υπεράσπισης (ανεξαρτήτως του λόγου της μη εμφάνισης) δεν παρακωλύει την εξέταση. Επομένως, η εξέταση προσώπου κατά του οποίου εγείρονται υποψίες (ή ακόμη και ενός υπόπτου) που βρίσκεται σε ενδεχόμενη ευάλωτη κατάσταση ή είναι ευάλωτο, χωρίς την παροχή της δυνατότητας επαφής με συνήγορο υπεράσπισης και χωρίς εξασφάλιση της συμμετοχής του τελευταίου στην πράξη αυτή, δεν συνιστά τυπικά παράβαση των διατάξεων που περιέχονται στον κώδικα ποινικής διαδικασίας. Το πολωνικό ποινικό δίκαιο σιωπά επίσης σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης ή προσωρινής αρωγής ήδη από το στάδιο του προσδιορισμού των αναγκών του υπόπτου. Κατά την προδικασία, ο εισαγγελέας συνηθίζεται να ζητά από το δικαστήριο τον αυτεπάγγελτο διορισμό συνηγόρου για κάποιον ύποπτο μόνο μετά την διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, ενώ σε περίπτωση που έχει προηγηθεί πρώτη ανάκριση του υπόπτου και του έχουν απαγγελθεί κατηγορίες.
- 37 Η γενική φύση του άρθρου 301 του ΚΠΔ έχει ως αποτέλεσμα, κατά το αιτούν δικαστήριο, την έλλειψη συγκεκριμενοποίησης της υποχρέωσης εξέτασης του υπόπτου με τη συμμετοχή του συνηγόρου υπεράσπισης, η οποία προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο. Ενόσω –όπως συμβαίνει στην υπόθεση κατά του Κ.Ρ.– ο εισαγγελέας συλλέγει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του υπόπτου, οι ενέργειες συλλογής αποδεικτικών στοιχείων βρίσκονται εν εξελίξει, χωρίς τη συμμετοχή δικηγόρου. Όλες οι σημαντικές πράξεις της προδικασίας λαμβάνουν χώρα σε αυτό το πλαίσιο όσον αφορά τον ύποπτο, χωρίς τη συμμετοχή συνηγόρου υπεράσπισης.
- 38 Η πολωνική ποινική δικονομική νομοθεσία, κατά τα προεκτεθέντα, είτε περιφρονεί τις διατάξεις των οδηγιών είτε έρχεται σε αντίθεση με αυτές. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι είναι αναγκαίο τόσο τα δικαστήρια όσο και όλες οι κρατικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με την απονομή της δικαιοσύνης να μην εφαρμόζουν τις διατάξεις του εθνικού δικαίου οι οποίες εμποδίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στον συγκεκριμένο τομέα. Αντιθέτως, όταν αρκεί η προσφυγή στη μέθοδο της σύμφωνης με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας, τόσο τα δικαστήρια όσο και οι άλλες κρατικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με την απονομή της δικαιοσύνης υποχρεούνται να χρησιμοποιούν αυτό το μέσο.
- 39 Περαιτέρω, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει την πιθανή αντίφαση μεταξύ του περιεχομένου της αιτιολογικής σκέψης 27 της οδηγίας 2016/1919 και της διάταξης του άρθρου 344a του ΚΠΔ, η οποία επιτρέπει την αναπομπή της υπόθεσης στον εισαγγελέα με σκοπό τη συμπλήρωση της ανάκρισης ή της έρευνας, εάν από τη δικογραφία προκύπτουν σημαντικές ελλείψεις αυτών, ιδίως η ανάγκη αναζήτησης αποδεικτικών στοιχείων, και εφόσον το δικαστήριο θα

αντιμετώπιζε σημαντική δυσκολία να λάβει το ίδιο τα αναγκαία μέτρα. Εντούτοις, η εν λόγω διάταξη δίνει έμφαση στην έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων στη δικογραφία, σιωπώντας σχετικά με την παραβίαση των διαδικαστικών εγγυήσεων του υπόπτου.

Αιτιολόγηση του ενδέκατου, δωδέκατου και δεκάτου τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 40 Με τα ερωτήματα 11, 12 και 13, το αιτούν δικαστήριο σκοπεί τον προσδιορισμό αποτελεσματικού μέσου ένδικης προστασίας προκειμένου να διασφαλιστεί υπέρ των υπόπτων στην ποινική διαδικασία η εξουδετέρωση των αποτελεσμάτων της προσβολής των δικαιωμάτων που αντλούν από την οδηγία 2016/1919 καθώς και την οδηγία 2013/48/ΕΕ. Η ανάγκη για ένα τέτοιο μέσο ένδικης προστασίας απορρέει από το άρθρο 8 της οδηγίας 2016/1919 και το άρθρο 12 της οδηγίας 2013/48/ΕΕ.
- 41 Όσον αφορά το δικαίωμα συνδρομής δικηγόρου και τις συνέπειες της προσβολής του εν λόγω δικαιώματος, η οδηγία 2013/48/ΕΕ και η οδηγία 2016/1919 παραπέμπουν στην τρέχουσα νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ) και, ως εκ τούτου, υποδεικνύουν την ανάγκη σεβασμού των κριτηρίων που αυτό θέτει συναφώς.
- 42 Το αιτούν δικαστήριο επικαλείται ιδίως τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ στην υπόθεση *Salduz*, στην υπόθεση *Ibrahim* και στην υπόθεση *Beuze*, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι από τη νομολογία του ΕΔΔΑ προκύπτει το απαράδεκτο της δικονομικής χρήσης αποδεικτικών στοιχείων που προκύπτουν από τις εξηγήσεις που παρείχαν οι κατηγορούμενοι σε πρώιμο στάδιο της ποινικής διαδικασίας χωρίς το δικαίωμα νομικής εκπροσώπησης και μη αντιλαμβανόμενοι επαρκώς τις συνέπειες της παροχής εξηγήσεων.
- 43 Υπό το πρίσμα της νομολογίας του ΕΔΔΑ, η προσβολή των δικαιωμάτων υπεράσπισης αποτελεί, επομένως, σοβαρό λόγο για τη μη λήψη υπόψη των αποδεικτικών στοιχείων που αποκτήθηκαν υπό συνθήκες που οδήγησαν στην εν λόγω προσβολή. Ωστόσο, το πολωνικό εθνικό δίκαιο αποκλείει μια τέτοια προσέγγιση, καθώς το άρθρο 168α του ΚΠΔ ορίζει ότι τα αποδεικτικά στοιχεία δεν μπορούν να κηρυχθούν απαράδεκτα μόνο για τον λόγο ότι αποκτήθηκαν κατά παράβαση των δικονομικών κανόνων ή διά πράξεως απαγορευμένης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 (προϋποθέσεις ποινικής ευθύνης), παράγραφος 1, του ΠΚ, εκτός εάν τα οικεία αποδεικτικά στοιχεία αποκτήθηκαν στο πλαίσιο της εκτέλεσης υπηρεσιακών καθηκόντων από δημόσιο υπάλληλο, συνεπεία: ανθρωποκτονίας, σκόπιμης πρόκλησης σωματικής βλάβης ή στέρησης της ελευθερίας. Μολονότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν εισήγαγε στην οδηγία 2013/48/ΕΕ γενική απαγόρευση της χρήσης αποδεικτικών στοιχείων που αποκτήθηκαν με τρόπο που παραβιάζει το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο, εντούτοις θέσπισε την απαίτηση αξιολόγησής τους με συγκεκριμένο τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης διασφάλισης της αμεροληψίας της διαδικασίας για τον κατηγορούμενο/ύποπτο.

- 44 Για τον λόγο αυτό, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι οι διατάξεις της οδηγίας 2013/48/ΕΕ σχετικά με τα αποτελεσματικά ένδικα βοηθήματα συνεπάγονται ότι το δικαστήριο πρέπει να μην εφαρμόσει τη διάταξη του άρθρου 168α του κώδικα ποινικής δικονομίας κατά την εκτίμηση των εξηγήσεων που παρείχε ύποπτος/κατηγορούμενος στον οποίο δεν χορηγήθηκε το δικαίωμα νομικής εκπροσώπησης, και να κηρύξει απαράδεκτη την κατά τον ως άνω τρόπο διενεργηθείσα πράξη. Εν συνεχεία, το δικαστήριο θα πρέπει να επιδιώξει την αφαίρεση της απαράδεκτης διαδικαστικής πράξης από το αποδεικτικό υλικό και την επανάληψη της εν λόγω πράξης, ούτως ώστε να διενεργηθεί κατά τρόπο σύννομο υπό το πρίσμα του δικαιώματος νομικής εκπροσώπησης. Για την επίτευξη του ως άνω αποτελέσματος, το δικαστήριο θα πρέπει, στην περίπτωση αυτή, να καταφύγει στον θεσμό της αναπομπής της υπόθεσης στο στάδιο της προδικασίας (άρθρο 344α του ΚΠΔ), υποχρεώνοντας τον εισαγγελέα να θεραπεύσει τις παραβιάσεις.
- 45 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στην υπό κρίση υπόθεση συντελέστηκε σειρά προσβολών των δικαιωμάτων του υπόπτου (εξέταση χωρίς την παρουσία συνηγόρου και, επιπλέον, σε δύο περιπτώσεις εξέταση υπό συνθήκες που γεννούσαν αμφιβολίες ως προς την ικανότητα του υπόπτου να κατανοήσει τη σημασία των πράξεων που ελάμβαναν χώρα με τη συμμετοχή του και να διατηρήσει την ελευθερία της έκφρασής του, μεταξύ άλλων εντός ψυχιατρικής κλινικής), η εξουδετέρωση των οποίων δεν είναι δυνατή στο στάδιο της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου, η δε ύπαρξή τους επηρεάζει σημαντικά την εκτίμηση της νομιμότητας του τρόπου συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων στην υπό κρίση υπόθεση.
- 46 Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ο θεσμός του άρθρου 344α του ΚΠΔ είναι το μόνο διαθέσιμο αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα στην πολωνική ποινική διαδικασία, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 της οδηγίας 2013/48/ΕΕ, το οποίο είναι ικανό να οδηγήσει πράγματι στην εξουδετέρωση των παραβιάσεων που συντελέστηκαν κατά την προδικασία όσον αφορά το δικαίωμα υπεράσπισης του υπόπτου στο εν λόγω στάδιο της διαδικασίας.

Αιτιολόγηση του δεκάτου τετάρτου και δεκάτου πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος

- 47 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η εισαγγελική αρχή υποχρεούται να αναγνωρίσει το άμεσο αποτέλεσμα των διατάξεων της ως άνω οδηγίας μετά την εκπνοή της προθεσμίας για τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, κατά τη διάρκεια της προδικασίας, οι πολωνικές αρχές επιβολής του νόμου δεν αναγνωρίζουν το άμεσο αυτό αποτέλεσμα και στηρίζουν τις αποφάσεις που εκδίδουν αποκλειστικά στο γράμμα της πολωνικής νομοθεσίας, γεγονός που υποβαθμίζει τη σημασία της οδηγίας 2016/1919 στην πολωνική έννομη τάξη.
- 48 Με την ολοκλήρωση της προδικασίας και τη διαβίβαση του κατηγορητηρίου στο δικαστήριο, ο εισαγγελέας καθίσταται διάδικος στη διαδικασία. Ωστόσο, μέχρι το

χρονικό αυτό σημείο, πρόκειται για την αρχή που διεξάγει τη διαδικασία και, ως εκ τούτου απονέμει δικαιοσύνη υπό ευρεία έννοια. Δύναται να απαγγείλει κατηγορίες και να υποβάλει κατηγορητήριο, αλλά δύναται επίσης να περατώσει τη διαδικασία. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του *ustawa Prawo o prokuraturze* (νόμου περί εισαγγελικών λειτουργιών), ο εισαγγελέας υποχρεούται να προβαίνει στις ενέργειες που προβλέπονται στους νόμους, με γνώμονα την αρχή της αμεροληψίας και της ίσης μεταχείρισης όλων των πολιτών. Εξ αυτού πρέπει να συναχθεί και το καθήκον τήρησης του δικαίου της Ένωσης. Εντούτοις, σε προδικασίες οι οποίες αφορούν τα προστατευόμενα πρόσωπα που αναφέρονται στην οδηγία 2016/1919, η οποία δεν έχει μεταφερθεί πλήρως στην εσωτερική έννομη τάξη, σημειώνονται παραβιάσεις δικαιωμάτων.

- 49 Παραπέμποντας στη νομολογία του Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων στην απόφαση της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau), C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το στοιχείο της ανεξαρτησίας πρέπει να χαρακτηρίζει και τις ανακριτικές αρχές όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, ως εκ τούτου, με την εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο άσκησε αυστηρή κριτική στις περιπτώσεις στις οποίες η εγγύηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανατίθεται σε όργανο το οποίο υπόκειται στις δεσμευτικές οδηγίες της εκτελεστικής εξουσίας (του Υπουργού Δικαιοσύνης), επισημαίνοντας ότι κάτι τέτοιο δεν συνάδει με την αρχή της κατοχύρωσης του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.
- 50 Εντούτοις, στο πολωνικό σύστημα ποινικού δικαίου, οι προϊστάμενοι του περιφερειακού εισαγγελέα και ο Γενικός Εισαγγελέας (ο οποίος είναι συγχρόνως και Υπουργός Δικαιοσύνης, ήτοι όργανο της εκτελεστικής εξουσίας) δύναται ανά πάσα στιγμή και σε κάθε υπόθεση να αποφασίσουν ότι ο περιφερειακός εισαγγελέας οφείλει να τροποποιήσει τον εκ μέρους του αρχικό νομικό χαρακτηρισμό της διαπραχθείσας πράξεως, να διατάξει την εφαρμογή προληπτικού μέτρου με τη μορφή προσωρινής κράτησης, να εφαρμόσει προληπτικά μέτρα μη στερητικά της ελευθερίας, να υποβάλει κατηγορητήριο ή να περατώσει τη διαδικασία, ή να μη λάβει υπόψη το άμεσο αποτέλεσμα διάταξης οδηγίας η οποία δεν έχει μεταφερθεί στην πολωνική έννομη τάξη εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.
- 51 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του *ustawa Prawo o prokuraturze* (νόμου περί εισαγγελικών λειτουργιών), ο Υπουργός Δικαιοσύνης κατέχει το αξίωμα του Γενικού Εισαγγελέα, σύμφωνα δε με το άρθρο 13, παράγραφος 2, του ίδιου νόμου, προϊστάται των εισαγγελέων των κοινών οργανωτικών μονάδων της εισαγγελικής αρχής. Η εν λόγω ανώτατη αρχή έχει την εξουσία να εκδίδει εντολές, κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες [άρθρο 13, παράγραφος 1 του *ustawa Prawo o prokuraturze* (νόμου περί εισαγγελικών λειτουργιών)], ο δε εισαγγελέας της κοινής οργανωτικής μονάδας της εισαγγελικής αρχής υποχρεούται να εκτελεί την εκδοθείσα εντολή ή οδηγία ή ακόμη και να ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές του προϊσταμένου του.

- 52 Η ανεξαρτησία των εισαγγελέων αποτελεί, για τον πολίτη, εγγύηση ότι η εισαγγελική αρχή θα υπερασπιστεί το κράτος δικαίου. Τούτο αποτελεί εγγύηση του δικαιώματος σε δίκαιη και αμερόληπτη δίκη. Ωστόσο, στο ισχύον κανονιστικό σύστημα στη Δημοκρατία της Πολωνίας, ένας εν τοις πράγμασι πολιτικός, ήτοι πρόσωπο που διατελεί ταυτόχρονα Υπουργός Δικαιοσύνης και Γενικός Εισαγγελέας, δύναται να επηρεάσει την πορεία οποιασδήποτε ποινικής διαδικασίας, έμμεσα δε (μέσω των λεγόμενων «εκφοβιστικών πιέσεων») να επηρεάσει ακόμη και τις αποφάσεις του δικαστηρίου, πολλώ δε μάλλον τους εισαγγελείς των υφιστάμενων εισαγγελικών αρχών.
- 53 Στο πλαίσιο της άσκησης των λεγόμενων «εκφοβιστικών πιέσεων» στους εισαγγελείς, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στο άρθρο 106, παράγραφος 3, του *ustawa Prawo o prokuraturze* (νόμου περί εισαγγελικών λειτουργιών), το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα απόσπασης εισαγγελέα, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σε εισαγγελική αρχή που εδρεύει στην περιφέρεια του τόπου κατοικίας του αποσπασθέντος εισαγγελέα ή σε εισαγγελική αρχή που εδρεύει στην περιφέρεια του τόπου στον οποίο βρίσκεται η εισαγγελική αρχή στην οποία απασχολείται ο αποσπασθείς εισαγγελέας, για χρονικό διάστημα έως και 12 μηνών κατά τη διάρκεια ενός έτους. Τέτοιες αποσπάσεις θα πρέπει λαμβάνουν χώρα κατ' εξαίρεση, εντούτοις, μεταξύ 4 Μαρτίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2019, τουλάχιστον 60 εισαγγελείς μετακινήθηκαν σε υπηρεσίες χαμηλότερης βαθμίδας ως ένα είδος πειθαρχικής τιμωρίας. Μια άλλη –εξίσου αυστηρή– μορφή ιδιότυπης πειθαρχικής τιμωρίας είναι η απόσπαση εισαγγελέα σε άλλη εισαγγελική αρχή εκτός της περιφέρειας του τόπου εργασίας ή κατοικίας του για χρονικό διάστημα έως και έξι μηνών χωρίς τη συγκατάθεσή του. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η άσκηση επιρροής (η εφαρμογή εκφοβιστικών πιέσεων) σε δικαστική αρχή ενδέχεται να υπαγορεύεται ώστε η εν λόγω αρχή να μην εφαρμόζει άμεσα το δίκαιο της Ένωσης.
- 54 Η ερμηνεία του Δικαστηρίου εν προκειμένω είναι αναγκαία προκειμένου να διευκρινιστεί αν οι αρχές του δικαίου της Ένωσης πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε κανόνες του εθνικού δικαίου που είναι ικανοί να ασκήσουν πίεση στις δικαστικές αρχές κατά τρόπο ώστε να περιορίζεται ή να αποκλείεται η εκ μέρους των εν λόγω αρχών άμεση εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, ιδίως κανόνες του εθνικού δικαίου που αποτρέπουν τον δικαστή ή τον εισαγγελέα να άρει τα αποτελέσματα της εν λόγω εθνικής νομοθεσίας προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης αποτελεσματικότητα των κανόνων της Ένωσης. Ελλείψει απαντήσεως στα εν λόγω ερωτήματα, ελλοχεύει σοβαρός κίνδυνος, ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στο πρώτο έως δωδέκατο προδικαστικό ερώτημα, η απόφαση να μην είναι εκτελεστή στο εθνικό δίκαιο λόγω της ύπαρξης στην εθνική έννομη τάξη μηχανισμών κατασταλτικού (ήτοι, της προαναφερθείσας υποβάθμισης ή μετακίνησης) και παρεμβατικού χαρακτήρα (ήτοι, κατευθυντηρίων γραμμών και εντολών) που μπορούν στην πράξη να σταθούν εμπόδιο συναφώς.
- 55 Το *Sąd Rejonowy w Włocławku* (περιφερειακό δικαστήριο του Włocławek) ζητεί την υπαγωγή της υπό κρίση αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην ταχεία

διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ